

การจัดการความรู้ (KM–Knowledge Manegment)

เรื่องการแต่งเครื่องแบบข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จัดทำโดย

คณะกรรมการ

การจัดการความรู้สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านवान
อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

คำนำ

=====

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ทุกท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ แต่งกายเครื่องแบบ
ราชการของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบลที่
ถูกต้อง และเมื่อได้เรียนรู้แล้วพึงนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดความน่าเชื่อถือต่อ
ประชาชนผู้มาใช้บริการ ความสง่างามในตัวของบุคคลผู้สวมใส่เครื่องแบบ ซึ่งผู้อื่นใดไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบ
ข้าราชการนี้ เพื่อจะให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนเป็นเจ้าของที่ส่วนท้องถิ่น โดยชอบด้วยกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2542)
ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2509 หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่
เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หลังจากที่ทุกท่านได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว หวังว่าทุก
ท่านจะได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องนำไปปฏิบัติใช้ได้อย่างสมกับคำว่าศักดิ์ศรีข้าราชการไทยกันนะคะ
ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้หน่วยงานที่มีความใฝ่ฝันอยากเป็นข้าราชการได้มีแรงบันดาลใจพยายามสอบเข้าบรรจุเป็น
ข้าราชการต่อไป

สำนักปลัด

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกาก็)	1
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)	4
การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น	8
ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)	12
อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกาก็) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น	13
อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกาก็) ของลูกจ้างประจำ	16
อินทราณของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)	18
อินทราณสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	21
เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	24
คำถามที่พบบ่อยๆ เกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ	25

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสี kaki)

=====

ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ที่บรรจุใหม่ และที่ปฏิบัติงานอยู่เดิม หรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่น หลายท่านอาจเคยสงสัยว่าตนเองนั้นแต่งกายเครื่องแบบข้าราชการได้ถูกต้องหรือไม่ นั้น เวลาที่เห็นข้าราชการ คนอื่นสวมใส่เครื่องแบบมาปฏิบัติราชการ และในงานพิธีการมีการแต่งกายด้วยชุดขาวทั้งชุด หรือบางงานพิธีทำไมถึงแต่งเสื้อสีขาวกางเกงกระโปรงสีดำ ทำไมไม่ใส่สีขาวล้วน เพราะอะไร เดียวเราจะมีความรู้เรื่องนี้มาแลกเปลี่ยนกันให้เข้าใจเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันนะคะ ว่าเครื่องแบบข้าราชการท้องถิ่นแต่ละชุดเค้ามีชื่อเรียกที่เป็นทางการว่าอย่างไร และการประดับอินทราวุฒ การติดแพรแถบ การติดสังกัด และป้ายชื่อตนประดับอย่างไรจึงเรียกว่าถูกต้อง ลองมาศึกษาเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่ง กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2509 ได้ระบุไว้กันครับ

1. เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสี kaki) มี 2 ประเภท

1.1 เครื่องแบบสีกาคอพับ (แขนยาว / แขนสั้น)

1.2 เครื่องแบบสีกาคอแบะ

= ตัวอย่างเครื่องแบบกาเกีคอป (แขนยาว/แขนสั้น) =

เครื่องแบบสีกากีคอปแขนยาว
ส่วนเบ็ดเตล็ดของเครื่องแบบหมายเลข 5

อุปกรณ์

- เสื้อคอพับแขนยาวสีกากี
- กางเกงขายาวสีกากี
- เข็มขัดทำด้วยสายผ้าสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปพระพุทธรูปอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดสาย
- รองเท้าหนังสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลอ่อน หรือสีน้ำตาล
- ถุงเท้าสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาล สีสันเดียวกับรองเท้า
- เครื่องหมายยศ ใช้เครื่องหมายยศที่กรุงเทพมหานครยศที่ปักคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มอกบน คัดลอกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับชั้นพธนูเดียวกับเสื้อ
- ปาละดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอปแขนยาว
ส่วนเบ็ดเตล็ดของเครื่องแบบหมายเลข 5

อุปกรณ์

- เสื้อคอพับแขนยาวสีกากี
- กระโปรงยาวสีกากี
- เข็มขัดทำด้วยสายผ้าสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปพระพุทธรูปอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดสาย
- รองเท้าหนังสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลอ่อน หรือสีน้ำตาล
- เข็มอกบน คัดลอกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับชั้นพธนูเดียวกับเสื้อ
- เครื่องหมายยศ ใช้เครื่องหมายยศที่ปักคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มอกบน คัดลอกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับชั้นพธนูเดียวกับเสื้อ
- ปาละดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

= ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอแบะ =

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

สวมเสื้อนิตหมายไว้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยผ้าสีกากีสีเดียวกับเสื้อ หัวเข็มขัดสีเหลี่ยมทึบผ้าคาดทับเสื้อ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดส้น หรือวัตถุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อที่ไหล่ระดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

สวมเสื้อนิตหมายไว้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัตถุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีดำหรือสีน้ำตาล สีเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อที่ไหล่ระดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)

=====

2. เครื่องแบบพิธีการมี 5 ประเภท

2.1 เครื่องแบบปกติขาว

2.2 เครื่องแบบปกติกากีคอตติ้ง

2.3 เครื่องแบบครึ่งยศ

2.4 เครื่องแบบเต็มยศ

2.5 เครื่องแบบสโมสร

ในที่นี้ขอพูดถึงเฉพาะเครื่องแบบที่พบเห็นกันบ่อยๆ มีดังนี้

◆เครื่องแบบปกติขาว (กางเกงขาว+เสื้อขาว) ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ابนซ้าย

ชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชฯ ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ابนซ้าย

หญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง 4 ตะเข็บ ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ที่แนวสาคอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 เซนติเมตร 3 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม 5 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอป้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ 1 กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

= ตัวอย่างเครื่องแบบปกติขาว =

เครื่องแบบปกติขาว

สวมเมื่อนักหมายใช้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 4

สุภาพบุรุษ

- ❖ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- ❖ กางเกงขาวแบบราชการชายาว
- ❖ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดดูเทียมหนังสีดำ
- ❖ ถุงเท้าสีดำ
- ❖ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือปกกระเป๋
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทหรณูพื้นสีทึบลาดสีดำปักต้นทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

เครื่องแบบปกติขาว

สวมเมื่อนักหมายใช้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 4

สุภาพสตรี

- ❖ เสื้อชั้นนอกคอแคบสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอปีนกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าด้านล่าง 2 ข้าง
- ❖ เสื้อชั้นใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเจอนกกลาสิ
- ❖ กระโปรงสีขาวยาวคลุมเข่า
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดดูเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ❖ ถุงน่องหรือถุงเท้าขาวสีเนื้อ
- ❖ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทหรณูพื้นสีทึบลาดสีดำปักต้นทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

◆ **เครื่องแบบครึ่งยศ หรือ ปกติขาวครึ่งยศ** (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ ลักษณะ และส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรง ให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเลิร์จ สีดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

= ตัวอย่างเครื่องแบบครึ่งยศ =

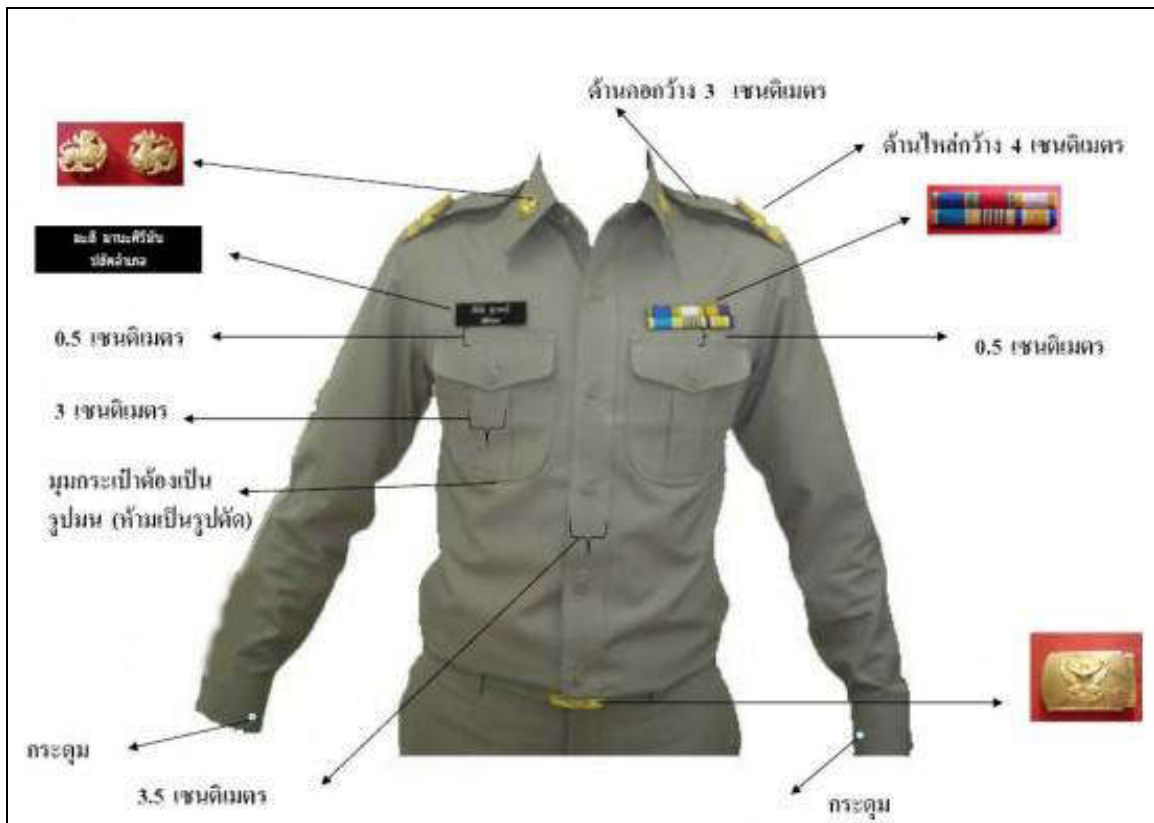
เครื่องแบบครึ่งยศ	เครื่องแบบครึ่งยศ
สวมเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 2	สวมเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 2
สุภาพบุรุษ ◆ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีโบปกกระเป๋ ◆ กางเกงขายาวสีดำแบบราชการชายาว ◆ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ◆ ถุงเท้าสีดำ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักดินทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์	สุภาพสตรี ◆ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าสีดำด้านล่าง 2 ข้าง ◆ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเจอนกลาสี ◆ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า ◆ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักดินทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์
	
ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)	ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)

❖ **ปกติชาวเต็มยศ** (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ สายสะพาย (ถ้ามี) นิยมแต่งในวันที่ 5 ธันวาคมหาราช ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

= ตัวอย่างเครื่องแบบเต็มยศ =

เครื่องแบบเต็มยศ	เครื่องแบบเต็มยศ
สวมเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 1	สวมเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 1
สุภาพบุรุษ ❖ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋ ❖ กางเกงขายาวสีดำแบบราซการชายาว ❖ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำ ❖ ถุงเท้าสีดำ ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักคั่นทองสายช้อยพฤกษ์เดิมแผ่นปลายมนติดคอกโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ	สุภาพสตรี ❖ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลมกระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าจะด้านล่าง 2 ข้าง ❖ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเงื่อนกลาสี ❖ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า ❖ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักคั่นทองสายช้อยพฤกษ์เดิมแผ่นปลายมนติดคอกโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ

การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จากภาพตามโมเดลข้างบนนี้ เป็นภาพรวมการแต่งกายข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือ การประดับเครื่องหมายข้าราชการสำหรับข้าราชการใหม่ทุกท่านจะได้มองเห็นการแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2509 ซึ่งโมเดลเป็นตัวอย่างเครื่องแบบข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในแต่ละกระทรวง จะมีความแตกต่างกันในส่วนของเครื่องหมายแสดงสังกัดนั้นเอง สามารถอธิบายตามโมเดลได้ ดังนี้

◆ เสื้อ (ชาย - หญิง)

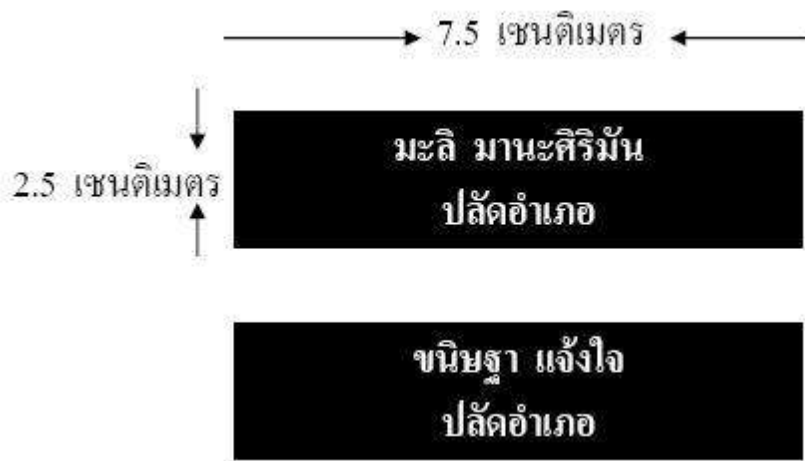
เสื้อสีกากีคอพับ แขนยาวมีกระเป๋ายีบติดหน้าอกข้างละ 1 กระเป๋ามีแถบอยู่ตรงกลางตามทาง แนวตั้ง ใบปกกระเป๋ารูปมน ชายกลางแหลมตัวเสื้อผ่าอกตลอด ติดกระดุมตามแนวอกเสื้อ 6 เม็ด (รวมกระดุม คอเม็ดบนสุด) ไม่มีจีบด้านหลัง

◇ กางเกง และกระโปรง

- **กางเกงสีกากิ** ขายาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ไม่พับปลายขา กระเป๋าช้างตรง มีซิปปาด้านหน้า หรือด้านข้าง มีจีบหน้า หรือ ไม่มีก็ได้
- **กระโปรงสีกากิ** ยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อยห้ามปลายบานเป็นลู่ม หรือตัดปลายยาว ครึ่งน่อง มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ ตะเข็บหลัง 2 ตะเข็บ หรือไม่มีก็ได้ แต่ห้ามมีจีบรอบ

หมายเหตุ : การแต่งกายชุดสีกากิ เป็นการแต่งกายของข้าราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นระเบียบคนละฉบับ ชุดปกติขาวไม่ใช่ข้าราชการก็แต่งได้

◇ ป้ายชื่อ

ป้ายชื่อ พื้นสีดำ แสดงชื่อตัว ไม่มีคำนำหน้า ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ไม่มีสัญลักษณ์และขอบขาว ติดที่หน้าอกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวาประมาณ 0.5 เซนติเมตร

เข็มขัด ทำด้วยโลหะสีทอง เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนกว้าง 3.5 เซนติเมตร ยาว 5

เซนติเมตร มีครุฑอยู่ตรงกลางหัวเข็มขัด ขนาคัดเข็มขัด ห้ามคาดเข็มขัดปล่อยชายยาว ปลายเข็มขัดควรโผล่เฉพาะส่วนที่หุ้มด้วยโลหะเท่านั้น หรือ ไม่ก็สอดซ่อนปลายไว้

◇ เครื่องหมายแสดงสังกัด

เครื่องหมายแสดงสังกัด จะมีความแตกต่างกันในแต่ละกระทรวงในส่วนของกระทรวง

มหาดไทย จะมีลักษณะทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง เป็นรูปตราราชสีห์ (ห้ามเคลือบพลาสติก) ติดบริเวณคอเสื้อทั้งสองข้างหันหน้าเข้าหากันติดกลางปกเสื้อ

◇ ร่องเท้า

ชาย เป็นร่องเท้าหุ้มสัน หรือหุ้มข้อ ทำด้วยหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือ สีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย
ถุงเท้าสีเดียวกับร่องเท้า

หญิง เป็นร่องเท้าหุ้มสันปิดปลายเท้า หรือรัดสันปิดปลายเท้า ทำด้วยหนัง หรือวัสดุ เทียมหนังสีดำ
หรือสีน้ำตาลไม่มีลวดลาย สันสูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)

=====

◇ แพรแถบ

หลายคนคงเคยสงสัยเวลาที่เห็นเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น บริเวณอกด้านซ้ายจะมีแถบสีลักษณะแตกต่างกันไป แล้วมันมีความหมายอย่างไร ติดไปเพื่ออะไร ติดเพื่อความสวยงามหรือเปล่า หรือว่าเป็นเครื่องแสดงวิทยฐานะ จากนั้นไป เพื่อนๆ คงจะได้เข้าใจกันมากขึ้น

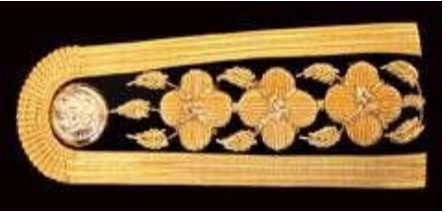
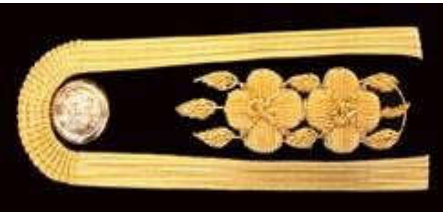
แถบ สีนั้นเรียกว่า "**แพรแถบย่อ**" ซึ่งจะกี่ชั้น ชั้นละกี่เหรียญก็ตามแต่ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีชั้นละ 3 เหรียญ **แพรแถบ** ทำด้วยผ้าแพรแถบ ไม่มีพลาสติกหุ้มติดที่หน้าอกเหนือกระเป๋าด้านซ้าย ประมาณ 0.5 เซนติเมตร ในตอนต้นนี้จะกล่าวถึงแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกก่อนเพราะถือเป็นแพรแถบ ขั้นต้นที่สามารถประดับได้ เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้กรมธนารักษ์จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสต่างๆจะใช้ประดับชุดปกติขาวในงานพิธีการ หรือชุดปฏิบัติงาน (ชุดกากี)

อินทราณูเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)

ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

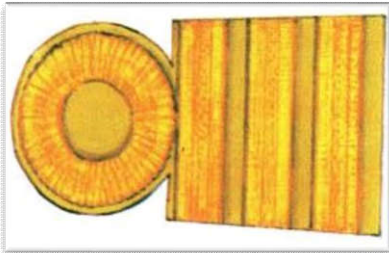
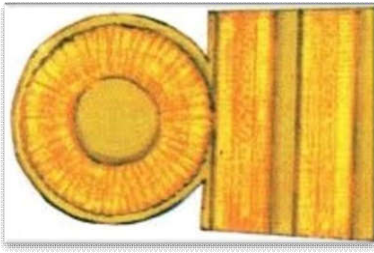
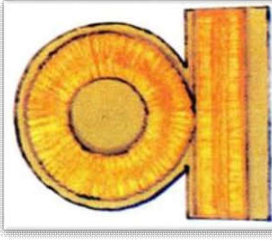
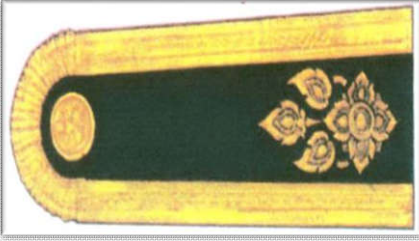
๑. เครื่องหมายอินทราณูประกอบเครื่องแบบพนักงานส่วนท้องถิ่น

ประเภทตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่น				อินทราณูและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทราณู	
ทั่วไป	วิชาการ	อำนวยการ ท้องถิ่น	บริหาร ท้องถิ่น	เครื่องแบบปฏิบัติราชการ	เครื่องแบบพิธีการ
	ระดับ เชี่ยวชาญ	ระดับสูง	ระดับสูง		
ระดับ อาวุโส	ระดับ ชำนาญ การพิเศษ	ระดับกลาง	ระดับกลาง		
	ระดับ ชำนาญ การ	ระดับต้น	ระดับต้น		
ระดับ ชำนาญ งาน	ระดับ ปฏิบัติการ				
ระดับ ปฏิบัติงาน					

อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)

ของลูกจ้างประจำ

กลุ่มลูกจ้างประจำ	อินทราณและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทราณ	
	เครื่องแบบปฏิบัติงาน	เครื่องแบบพิธีการ
ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ 16,190 บาทขึ้นไป		
ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ 7,140 บาท แต่ไม่ถึง 16,190 บาท		
ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ 4,870 บาท แต่ไม่ถึง 7,140 บาท		

อินทราณูสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

=====

สำหรับการแต่งกายของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมีลักษณะการแต่งกายเหมือนกับข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น เพียงแต่จะแตกต่างกันที่อินทราณูสำหรับระดับเครื่องแบบผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้น ตามโมเดลต่อไปนี้

ผู้บริหารท้องถิ่น

=====

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ(ปกติขาว)

ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

=====

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ(ปกติขาว)

- รองนายก
- เลขานุการนายก
- ที่ปรึกษานายก

สมาชิกสภาท้องถิ่น

=====

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ(ปกติขาว)

- เทศบาล
- อบต.
- เมืองพัทยา

ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น

=====

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ(ปกติขาว)

- เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา
- ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา

เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
(สำหรับติดชุดเครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)เหนือกระเป๋าเสื้อด้านขวา)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาล

อ้างอิงที่มาข้อมูลบางส่วนจาก :

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2509
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (สำนักงาน ก.ก.)

<http://www.thailocalmeet.com/index.php?topic=27192.0>

คำถามที่พบบ่อยๆ : เกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ

=====

1. วันรายงานตัวเพื่อเริ่มปฏิบัติราชการ (บรรจุครั้งแรก) ต้องใส่ชุดราชการหรือไม่ ?

ตอบ : ต้องใส่ชุดกากีแขนยาว คอพับ

2. ชุดข้าราชการ (สีกาก็) สามารถใส่ในโอกาสใดได้บ้าง

ตอบ : ตามประเพณีนิยมจะขึ้นอยู่กับหน่วยงาน ว่ามีการส่งเสริมให้แต่งเครื่องแบบราชการหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น ในเทศบาล / อบต. จะนิยมใส่กันทุกวันจันทร์หรือตามแต่โอกาสอื่นๆ เช่น ผู้ที่ต้องเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น

3. ชุดข้าราชการ (สีกาก็) แขนสั้นและแขนยาว มีความนิยมใส่เช่นไร

ตอบ : ในปกติแล้ว ชุดข้าราชการ (สีกาก็) แขนสั้น จะใส่ปฏิบัติราชการตามปกติทั่วไป ส่วนชุดข้าราชการ (สีกาก็) แขนยาวนั้น จะใช้ในโอกาสที่ต้องการความสุภาพเรียบร้อยที่มากขึ้น เช่น วันรายงานตัว วันประชุมสภา วันรายงานตัว (โอน) ย้าย วันสอบเลื่อนระดับ

4. ในการถ่ายรูปชุดปกติขาวนั้น ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุครั้งแรก สามารถติดแถบแพรแถบสีได้หรือไม่?

ตอบ : สามารถติดได้ เพราะแพรแถบสีนั้น คือ แพรแถบเหรียญที่ระลึก ซึ่งเป็นเหรียญที่ออกมา เนื่องในพระราชพิธีสำคัญๆต่างๆของประเทศไทยเพื่อเป็น ที่ระลึก ซึ่งทุกคนสามารถประดับได้ โดยคนผู้นั้นจะต้องเกิดทันในปีที่มีการจัดพระราชพิธีนั้นๆ

5. แพรแถบสี ทำไมบางคนมี 3 ชั้น และบางคนมี 2 ชั้น

ตอบ : กระประดับนั้น จะแตกต่างกันตามปี พ.ศ. ที่เกิด แต่ถ้าหากจะประดับเหรียญที่ระลึกที่ ออกมาก่อนปีที่เกิดก็ไม่ใช่ไร ถึงแม้จะผิดหลักแต่ก็เป็นเรื่องเล็กน้อยปกติแล้วจะโดนมองข้าม ไปไม่มีความผิด อะไร เนื่องจากตามร้านมักจะทำแพรแถบที่เป็นแบบสำเร็จรูปมาซึ่งจะไม่มีทำไว้คนที่ เกิดในช่วงปีหลังๆ เพราะว่าทำออกมาแล้วสีไม่สวยคนไม่นิยมติดกัน

เรียบเรียงโดย : นายพงษ์ศักดิ์ เหรียญทอง
ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ